

מסורת הש"ס

(א) לעיל ה' (ב) [נבטח]
נוסף: טקס^א (ג) [לעיל מח:
וטקס] (ד) [בספר חסידים]
סיומן מתקשרין אחת פא.
עמרן (ז) ומוכר לקמן פא. וי
ברך (ח) [נבטח] ה'ה"ש
וברש"א ה'ה"ש אף בר
זנה. והוא המוכר בנשדקין
ה' ע"פ [נבטח] ויבטח
ד"ה דבה. וברש"א אף
בר חקן (י) [נבטח] נוסף:
ליה דבה (יא) [מוספתא דבימות
פ"ה ה"א] (יב) [נבטח] נוסף:
ד' [בגין] ראש וימרי
נוסף: דלמר מר המוכר נכסין
ה'ה"ש אלו וראש וימרי
נברה לעולם, ורבי [נבטח]
י"ב י"ז [נבטח] נוסף:
חולין מדרג' (יג) [נדרס טט:
בכרות מט.] ונבכרות אחת
העבולה פדש' שיען ענין וי"א
נדרסין (יד) שיען לב' [נדרס
טט:] כ' חרות פ"ה [נדרס
טט:] נוסף: לב' חספת
דלס' לב' פ"ה [נדרס ופ"ה
נב:] נח: סוסה י"ג: [נכלס פ'
נח] וי"א נחמות נוסף:
ר"ה [נכלס] לב' נדרסין וי"א
נדרסין (טו) [נבטח] נוסף:
עלין (י) [נבטח] לב' פ"ה
נדרסין (י"א) [נבטח] נוסף:
ר"ה און וי"א (י"ב) [לעיל
י"ב] נוסף:
מקדשין (יג) [נבטח] וי"א
נדרסין (יד) [נבטח] נוסף:
ו' [נבטח] נוסף:
ד"ה העבירין (טו) [נדרסין:
יזכר:] נוסף ד"ה מקדשין
(טז) [נבטח] אהם מרחיק
נדרסין (יז) [נדרסין] נוסף:
שטרי' (יח) וי"א נבטח' וכן
הנה שיען

תורה אור השלם

1. עֵכָר בֵּיתוֹ בּוֹצֵעַ בָּצַע
וְשׁוֹנָא מִתְנַת יְחִיָּה:
משלי טו כז

הגהות הב"ח

(א) גמ' באגא דאלימי הוה לרב
כס"ל ותיבת ליה נמחק:

מוסף רש"י

גב' ומאי שנה הסס. צפ' האיס מקר
וקדש לי אשה פלונית במקום פלוני וה
מקודשת מאי שנה ההם דנקט לשון שלי
חברו שלא שלחו לשם כך אלא אם יזמין
דסבר. האי משלח לא טרח האי שליח
לצקקה לי במקום אחר ולא סמכה
דעמיה לשוויי שנים אלא באותו מקום:
מראה מקום הוא לו. אם תמצאנה
שם קדשנה לי שם ואיני מטריחך
למקום אחר ומימה אם עבד עבד:
לא יבזהו ניהליה. לא ראו לי תמנה לאורך
בנו: ומקשינן איבעי ליה לאודועיה.
הלאיני עמנו מן מנהג רמאות: באגא
דלוי' עקמה של צבלי זרוע היתה
ולא יניחו לכל אדם לקנות קרקע
חללם: מהפך בהיה ארעא. מחזור
עליה לקנותה: קבליה. קבל עליה
סיפר דברי זקנתו לר' זירא: לרגל
כשדורשינן בהלכות הרגל היו מקבלינן
פני הרצ"ה: עזי המהפך בהפך.
מחור ארציה לזנוי בה מן הצדקה.
או שיתנה לו בעל הבית: נקרא רשע.
שירד לחיי חבירו: לא הוה ידענא.
שרב גידל מתעסק בה: דארעא
קמייתא. זו היא לי ראשונה שלקחתי
מעולם: ולא מסמנא מילא. אינה
סימן טוב שימכור אדם מקחו הראשון:
ארעא דרבנן. הפקר לתלמידיהו:
ואע"פ שחאלנו תשועה. בחור ל'
יום דכי בעו קידושין למחל ליתנייהו
למעות אפי"ה חיייל: לאו למלוה דמו.

דנימא המקדש צמלוה אינע מקודשט^א וואו
לפיקרון דמו. דנימא אס לא שטייר
בה שוה פרוטע אינע מקודשט דאמער
בהאיס מקדש (נעלי דף מו.) התקדשי
שלי פאקס וואלכע וואמאכט שנגנצ או
צנצד אס נעמיר צו ווא פרוטע
מקודשט כו': וואלאס יונאנע. מקמי
דנימאלי קידושין וכי אמר לה התקדשי
לי בה לאו ידידה היא ולא מידי יהיב
לה אצל אלו לא ניתנו לה להוסיף
אלא ע"מ שתתקדש בכן ולהכי כי
אכלה ידידה אכלה ולכי מטא זמנא
מקדש: וחורע בה. במקר ל' אמרה
אי אפסי בכן: ביטל אס עד שלא
פרס יטעל. האומר לשלוחו א"ר ומרס
וחור ובטלו מלהיות שלוחו או בפניו
או שלא בפניו: דרי מעשה דמו.
ואע"פ שלא חלו מיד הוי מעשה מיהא
לחול אחר שלשים ווא דקרי ליה דיבור
משום דלאו מעשה ממע הוא: והגיע
בשליש. רבותא אשמועינן אע"פ
שלא יאז אחריו לשם כך אלא שפגע
בזו אמר לו הרי ביטל ולא אמרינן
לצווערי צעמלא קטל מוכרין ווא
מפורשת בצ"ע השולח: כל כמה דהכי
מטא גיעא. ליד האשה לאו מידי הוא:
יורדין לידי טומאה במחשבה. כגון
גולמי כלים דאמר בהכל שוחטין (חולין
דף כה.) כל שעמיד לשוק לשבץ ולגרר
ואמר המס דאמתי חסרון מלאכה הוא
וטהורים ואס חישב^א עליה שלא לשוק
ושלא לשבץ הביאתו מחשבה וזו לידי גמר
מלאכה מכהן להאזה: ואין עולין
מטומאתן. משקבלו: אלא בשנינו
מעשה. שיעשה בה מעשה לקלקלם
שיצטרע או ינקעם וכן עד שלא יקבלו טו

ש: דקמני האומר לשלוחו. לא
הלך וקדשה במקום אחר אינה
חות ששלחו לשם כך והבא נקט
וְלוֹ בַּמָּקוֹם פְּלוּנִי דֶרֶךְ אֲכֻלָּה:

ומאי שנא התם^(ד) הכא רבותא קמ"ל וה רבותא קמ"ל דאי תנן שלוחו הוא דהוי רמא עבד לי שליחותי אמר דעתיה אימא לא ליה קמ"ל דאי תנא האומרי חבירו הוא דכי קדש מקודשת דסבר לא מ אימא^(ה) מראה מקום חסידא אזיל לקדושי קידשה לנפשיה והת אלא שנהג בו מנהג ניהליה איבעי ליה לא אתא איניש אחרינא כ חנה יהיב ליה זוזי לרב ארעא אזל זכנה לנפש עשוי אלא שנהג בו דאלימי הוה^(ו) ליה לרבה בר בר חנה לא ליה לאורדעי סבר אה אחרינא זבין לה רב גי ארעא אזל רבי אבא קבליה לרבי זירא אזל יצחק נפחא אמר לי אצלנו לרגל כי סליק מהפך בחררה ובא אמר ליה ינקרא רשע עבד הכי א"ל לא ה ניתבה ניהליה מר א לה דארעא קמיייתא הי אי בעי במתנה גישק לה^(ז) דכתיב וישונא מת נחית לה משום דהפך נחית לה ולא מר נחיו דרבנן; וכן האומר לא לא בא אחר וקידש רב ושמואל דאמרי תר^(ח) שנתאכלו המעות מ למלוה דמו ולא לפקד פקדון ברשותא דמר ברשותא דידה קא מ בתורת קידושין יהיבנ^(ט) אמר יחזרת אתי די דיבור ומבטל דיבור אי אין תרומתו תרומה ו שאני נתינת מעות לי^(י) איתיביה השולח גמ לו גמ שנתתי לך במטל מעות ליד אשה דמי ומ דיבור ודיבור הוא אתי יורדין לירי טומאת ב

האומר פרק שלישי קידושין

לְקַדְוֹשֵׁי אִיתְתָּא כִּבְרִיָּה. וּמִיָּד דִּלְרֹאזִי אֲרֵלִי קִמְיָא^א וּשְׁמִי
לְנִשְׂוִיָּה שְׁלִים אֲמַר לְעִיל (דף מה:) לְלֹא חֲזִיף אִינִישׁ
דְּמִשּׁוּ אֲזִיזוּ שְׁלִים אֲבָל הֵכָּא דִּלְרֹאזִי אֲרֵלִי וּשְׁמִי^ב אִיכָּא לְמִימַר דְּסִמְךָ
עָלָיו: עֲנִי הַמַּחֲפֵךְ בַּחֲרָרָה וּבֹא אַחֵר וּנְשָׂלָה בּוֹ^ב. פִּי בְּקוּטְרָס

דמיירי בחררה של הפקר וקשה מהא
דתנן בשנים ארווחין (ב"מ דף י"ג.) ראה
את המציאה ונפל לו עליה או שפירש
טליתו עליה וזא אחר ונטלה הרי היא
שלו וכן אכל דקאמר התם (שם) מי
שליקט ממקנת הפאה ופירש טליתו
עליה מעבירים אותו הימנה^א ואמאי
עני מהפך בחררה הוא ואומר ר"ת
לחיסור דמהפך דנקט הכא לא שייך
אלא דוקא כשרוצה העני להרויח
בשכירות או כשרוצה לקנות דבר אחד
וחזירו ממקדס וקונה והוי דומיא דרב
גידל ומש"ה קאמר דנקרא רשע כי
למה מחזר על זאת שמעתי הרי חזירו
ילך וישתכר במקום אחר^ב אבל אם
היתה החררה להפקר^ג ליכא לחסור
שום לא^ד וזה צוהת לא ימצא אחרת^ה
ומהו קשה מההיא דפריך לא יחפור
(ב"ב דף קכ"ג.) דקאמר התם
מרחיקין מן הדג כמלא ריאת הדג^ו
אע"פ שהוא של הפקר ויראה דלתם
היינו טעמא מפני שהוא יודע ללואמונו
כי הויא דקאמר התם (שם) הוי בר
מבואה דלוקי ריחא וחתא בר מבואה
ואוקי בזהדיה מני לעכו"ז עליה
דקאמר ליה דקא פסקת לחיותאי ועוד
אומר רבינו מאיר אביו של ר"ת^ז דמיירי
בדג מת שכן דרך הדייגים להשים
במלודות דג מת והדגים מתאספים
שם סביב אותו הדג וכיון שזה פירש
מלודתו תחילה וע"י מעשה שעשה זה
מתאספים שם סביב ודאי^ח אם היה
חזירו פורש היה כאליו גזל לו^ט ויכול
לומר לו תוכל לעשות כן במקום אחר
ומכאן נראה למהר"ר יצחק שאסור
למלמד להשכיר עצמו לבעל הבית שיש
לו מלמד אחר בציתו כל זמן שהמלמד
בציתו שמאחר שהוא^י ששיר שם ילך
המלמד במקום אחר להשתכר שם אם
לא שיאמר בעה"ב דאין רצונו לעכב
המלמד שלו אבל אם שכר בעה"ב מלמד
אחד יכול בעה"ב אחר לשכור אותו מלמד
ועצמו ואינו יכול לומר לו הבעה"ב לך
ושכור מלמד אחר דינמא ליה אין
רצונו אלא לזה שהרי במלודותיה
שזה ילמוד בני יפה ממלמד אחר:

מיד

אכלי למלוה נמי לא דמו מלוה להוצאה ניתנה הני
 גייהלה לא בא אחר וקידשה וחזרה בה מהו ר' יוחנן
 ר' ומבטל דיבור ריש לקיש אמר אינה חוזרת לא אתי
 ביה ר' יוחנן לריש לקיש ביטל ואם עד שלא תרם ביטל
 א הכא דדיבור ודיבור הוא וקאתי דיבור ומבטל דיבור
 אשה דכי מעשה דמו לאו ששלת אחריו מעשה
 לאשת והגע בעשית או ששלת אחריו שליו ואמר
 הוא הרי זה בטל והא נתינת גמ ליד שליו דכי נתינת
 גמי הרי זה בטל התם נמי כל כמה דלא מטא גימא לידה
 יבור ומבטל דיבור איתיביה ר"ל לר' יוחנן כל הכלים
 חשבה ואין עולים מידי טומאתן אלא בשנינו מעשה
 מעשה

שצד ולא

מעשה
ומצאין הימנו את התלוש ואת המחובר. אלא ודאי לא בחררה הדפקר איירי אלא דההיא אלא דומיא דהך עובדא שרודה לקנותא או שישתכר עב בעל הבית כדי שיפאנסו, ובא את לתשוע עב בעל הבית הו קרא רשע, ומיזוי את מוציאן אותה מידו. שרוד לחי חבא מנולו אלא מאכרתה וכו' טוב. אלא **דריבנן** את התלמידים. מהו. לא קרי דריבנן הקדוש הון שלשים יום וכי בעי למיחיל הני קדושין לינתהו למעות בעולם, אפ"ה מקודשת. לא למלוה שאם אי בקדושין הוה פרישה ביני ארבע מקדושת. מלוה לארבעה נהנה. לא דריבנן היול ולישלים יום שמהרה פניו טעם או אפשר בקדושין. אלא מה הוא את היא חתן לא יורא יורא

רצתה בקדושין ואף דאיכא] מעשה דנתינת מעות לאשה הכל תלוי בדבורה וכדבור הוא חשוב

נפ.

עין משפט
נר מצוה

ה א תושיע אה"ע סימן לה
 סעיף :
ו ב מ"י מהלכות מדרה
 ה' יא סנה עשין פג
 תושיע ח"מ סימן קסג סעיף
 3:
ז ג מ"י שם ופ"ט מהל'
 אה"ע ה' א תושיע שם
 סעיף א:
ח ד מ"י פ"ב מהל' וביה
 ה' א תושיע ח"מ ס'י
 רמז סעי' ה:
ט ה מ"י פ"ו מהל' אה"ע
 הלכ' א סנה עשין
 תושיע אה"ע סימן מ סעיף
 א:
י ו מ"י מהלכות תרומות
 ה' ט תושיע ה' סימן שלג
 סעיף לו:
יא ז מ"י פ"ו מהלכות
 גירושין ה' ט סנה
 עשין א תושיע אה"ע סימן
 קסג סעיף טו:
יב ח מ"י פ"ח מהל' כלים
 הלכ' :

מוסף תוספות

א. (פ') בן קמיה אבי וזילה
דעתו שהיה חפץ בה וזכר
נעשה לו שלחה מאדלי וזכר
לאדם שלא בבניו. רש"י לעיל
מה: ד' ודלמא. ו רש"י ר"ת
כ"ה לויאב שנקרא שם ב"ד
מחייב אותו להחזיר הדמים.
רעבא' (ולפ' מנחם כ"ה רמבם)
הטום, ע' רש"י. ו ומדקאמר
מבידוק משמע אפי'
לכתחילה. רש"י. ו כי הורה
כ"יב תמצא במעותיך.
רעבא' ודענו נמי ע"ז
המפך בחריה משמצי
עצמו אצל כלל הבית לעבודו
ש יתחן לו לעצמם חדרה כי
זכר יתחן למצוא כי הוא
במקום אחר. מוס' הל"ס.
ו ורעבא. מוס' הל"ס. ו
במתנה. ר"ן. ו ואינו נקרא
שם דהיינו קדמית לכל אדם.
רעבא' ולכתחילה יכול
לעשות כן לויאב משום
ועשית הישר תשוב. ר"ן.
ז ורש"י וזה כגון שאמר
הוא לצדו שהייתם אחרים
הבאים לפרוש מעדותם
מדיקין אותם כמלא ריצת
הרג. מוס' הל"ס. ח. ו רש"י
וע' רש"י. ו דהיינו כגון
מהרש"ל. ו כגלשטום ב"ד
מירין פניו עמנו ולא מוס'
סוף ענין.

תום' ר"י חזקן

גמ' לא יחבירו נחילים.
לא היו צורנים לתחת לבנו.
איצביאל היה לאדוניו.
קדום שיקדשנה להוציא עצמו
ממנהו ומראות ואסתר בקשה
כך באבא דאלימי. בלשנת
של כעלי ורדנות היתה הארץ
היו מניחים לקנות דקקע
אצלם אלא לאדם שהיה
נוחש בניניהם לאדוניו.
של ארבעה עשר קרקע
בשילוב קדום שיקדשו. מתוך
עלה. לקנותה. קבלתי. ספר
לחלוני. להגל. כדורשימי
בלכותה ודתי והיו כולם
אין לקבל פני חרב. חרבה.
עוגה. פרשיש מחזר לכותב כן
מן ההפך או שיחננה כל בעל
הבת, כפי לא נתיירה ודאל
הוא כפיא חר' פ"ד [צ"מ] וטל
מקצת פיהא ודוקה על השאר
אין לו כל, כלום, לפי לא עליה
או פרס טעמי עליו מציבין
אוהא חיימו, וכירושלמי [שם]
ובתוספתא [שם פ"ב ח"א]
וכן בשם ר' מאיר קנסין אור

האי גוונא מפקינן לה מיניה,
ועשה מה שהוא היה משתדל
קמייתא. ראשונה שלא קניתי
ואע"פ שנתאכלו כל המעות.
דאינה מקודשת, ולא לפקדון
יהא לה מדי. וחזרה בה. תוך
זאת שלא נגמרו הקדושים ואינה